

Novi grobovi

Anton Supan
Po enem tednu mučne bolezni je preminul v Woman's bolnišnici Anton Supan, star 70 let, stanujoč pri Mrs. Katharine Ongerth na 1058 E. 147. St. Bil je vdovec, soproga Mary je umrla leta 1941. Tukaj zapušača nečakinjo Mrs. Frances Peel. Rojen je bil v Sv. Rupertu, kjer zapušača sestra Francko Strancar. Tukaj je bil 52 let. Bil je član Društva Naprej št. 5, SNPJ. Bil je v pokopju, poprej je bil zaposlen kot "assembler" pri Fisher Body Co. 14. let. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzjetje ob 9:30 uri in nato na Calvarija pokopališče.

Frances Vičić

Po kratki bolezni je preminula v St. Alexis bolnišnici Frances Vičić, p. d. Brinškova Frances, stara 69 let, stanujoča na 1401 E. 47 St. Tukaj zapušača pastorica Joseph Blatnik in več sorodnikov. Rojena je bila v Ilirski Bistrici. Tukaj je bivala 45 let Bila je članica dr. Srca Marije (staro) in dr. Jutranja zvezda št. 137 JSKJ. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato na Calvarija pokopališče.

Joseph Hoffmann

Umril je Joseph Hoffmann, 1549 E. 34 St. Bil je star 69 let in je prišel iz Bosne pred 14 meseci. Zapušača žena Agnes, hčere Christine, Johano, Mary in Veronico ter sinove Pvt. Josepha, Johna in Freda. Truplo leži v Golubovem pogrebem zavodu. Pogreb bo jutri ob 9:30 v cerkev sv. Pavla in od tam na pokopališče.

Frank Skrelep

Po kratki bolezni je v ponedeljek zvečer umrl v mestni bolnišnici Frank Skrelep, star 60 let in stanujoč pri svoji sestri na 6305 Glass Ave. Zaposlen je bil pri Filter Fabrics Co. Doma je bil iz Trzina, odkoder je prišel pred 43 leti. Bil je samski. Spadal je k društvu Naprej št. 5 SNPJ. Tukaj zapušača sestra Mary Zandar in brata Antona, v Evropi pa brata Jožeta. Pogreb bo v petek zjutraj ob 10. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda na Lakeview pokopališče.

Pogreb pokojnega Stauta

Pogreb pokojnega Rado F. Stauta v Milwaukee, o čigar smrti smo včeraj poročali, bo v četrtek zjutraj ob 8:30 iz Jelenčevega pogrebnega zavoda, 2316 W. National Ave., ob 9. uri v cerkev sv. Janeza na South 9th in Memorial Ave. in od tam na pokopališče.

Požar na parniku

LIVERPOOL, Anglija. — Na 1,300-tonskem parniku Kilkenry, ki je bil zasidran v tujakšnji luki, je nastal požar, katerega so pa kmalu pogasili. Tovor parnika je obstojal iz lesa in strojev.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči jasno in toplo.

RHEE STAVIL SVOJE POGOJE

Južna Koreja pristane na zavezniške mirovne pogoje samo, če Združene države sklenejo z njo posebni pakt.

WASHINGTON. — Tukaj poročajo, da zahteva Južna Koreja sklenitev in podpis vzajemne obrambne pogodbe z Združenimi državami, kar je njena cena za umaknitev svoje opozicije proti mirovnim pogojem, ki so jih predložili komunistom zastopniki Združenih narodov.

Iz verodostojnega vira v gl. mestu Washingtonu je rečeno, da je predsednik Rhee obvestil Združene narode, da bo Južna Koreja nehala nasprotovati tem predlogom samo, če predsednik Eisenhower podpiše pakt, v katerem bi se Združene države obvezale, da bodo storile sledeče:

1. Podpisale obrambno pogodbo z Južno Korejo.
2. Pristanejo, da ne bodo ovirale prizadevanj Južne Koreje, da združi in ujedini vso Korejo.
3. Da bodo nadaljevale z velikimi vojaškimi in ekonomskimi pošiljkami Južni Koreji.
4. Da bodo poskrbele, da zapuste vse tuje čete Korejo, čim bo podpisano premirje in ujetniki izmenjani.

Na te pogoje ni bilo do včeraj še nobenega komentarja iz Bele hiše ali državnega departamenta.

Angleži pozdravljajo kraljico z vrha Mount Everesta

KATMANDU, Nepal. — Dne 2. junija, to je na dan kronanja angleške kraljice Elizabete, je zaplapolala na vrhu Mount Everesta, najvišje gore na setu, angleška zastava.

Na vrh 29,200 čevljev visoke gore, ki je doslej kljubovala vsem naporom planincev, da bi jo premagali, sta pripeljala E. P. Hillary iz Nove Zelandije, in njegov vodnik-domačin. Vrh sta dosegla že pretekli petek ter zasidrala vanj angleško zastavo.

Poročilo o tem slovitnem činu je prejela kraljica kot njuno darilo njenemu kronanju, nekaj ur pred kronanjem.

Sto ljudi ranjenih v gneči na Trafalgar Square v Londonu

Množica je predrila policijski kordon ter zavalovila naprej, pri čemer je bilo v gneči nad sto ljudi ranjenih.

LONDON. — Včeraj je množica ljudstva na Trafalgaru trgu v Londonu pretrgala policijski kordon ter zavalovila naprej, pri čemer je bilo v gneči nad sto ljudi ranjenih.

Policija je izjavila, da je kakih 300 do 400 oseb, ki so se bale, da bo trg popolnoma zaprt, prebila varnostno policijsko vrsto.

Na mesto gneče in zmede so prispele v bližini pripravljene ambulance, ki so odpeljale devet oseb v bolnišnice, nad sto pa so jih zdravniki na mestu obvezali.

Žena gen. Clarka bolna
TOKIO. — Tukaj je zbolela Mrs. Mark W. Clark, žena gen. Clarka, vrhovnega poveljnika čet Zdr. narodov na Daljnem vzhodu.

Rosenbergoma je bil odklonjen nadaljni priziv

NEW YORK. — Federalne oblasti so pričele delati včeraj dokončne priprave za usmrtno na smrt obsojenih "atomskih" vohunov, zakoncev Rosenberg, na električnem stolu, dočim delajo njuni zagovorniki zadnje zagone, da jima rešijo življenje.

Federalni sodnik Irving R. Kaufman, ki ju je pred dvema letoma obsodil na smrt, je v ponedeljek odklonil prošnjo zagovornikov, da bi jima znižal kazneni na dvajsetletni zapor.

Prav tako sodnik ni hotel ustaviti eksekucije oz. izpremeniti njenega datuma.

Kmalu po odloku sodnika I. R. Kaufmana sta odšla iz New Yorka v Sing Sing jetnišnico U. S. maršal William A. Carroll in njegov prvi deputij Thomas M. Fairley, da pripravita vse potrebno za justifikacijo, ki se ima izvršiti v tednu, kateri se prične s 15. junijem.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Komunistično glasilo Anglije silno napada kraljičino kronanje

Ob kronanju kraljice objavlja glasilo preko prve strani napis "Živelo ljudstvo!"

LONDON. — Tukajšnji komunistični list Daily Worker je v ponedeljek silovito napadel in smešil "luksumnost, hlapčevstvo in lakajstvo", ki se očituje v pripravah za kronanje kraljice Elizabete. Pravi, da so vse te ceremonije namenjene v prvi vrsti smotru da se zakrije z njimi "imperialne avanture" v Afriki in na Malaji.

Komunistično glasilo je ob tej priliki posvetilo 1500 besed napadom na kronanje, na konservativno stranko in na vse, kar je v zvezi s kronanjem.

Preko celotne prve strani je objavil list v velikih črkah sledečo parolo: "Živelo ljudstvo!"

Op. uredništva. — V koliko se naš list ogreva za razna kraljevska veličanstva, je razvidno iz dejstva, da ne posveča kronanju angleške kraljice skoraj nobenega prostora. — Tudi uredništvo našega lista vzklika iskreno in iz vsega srca: Živelo ljudstvo! Toda uredništvo ne želi nobenemu ljudstvu takega življenja, kakršnega mu nudijo komunisti! In še to: Ker se angleški komunistični hinavei tako zelo zgražajo nad kraljevim luksusom doma, čemu nimajo nobene graje in zgražanja za luksus francoskega komunističnega glavarja Thoreza, katerega kupila francoska komun. partija luksuzno vilo, za katero je plačala 30 milijonov frankov ali \$85,000 dolarjev, kar je razvidno iz tozadevne vesti na naši prvi strani? — "Živelo ljudstvo!" ...

Mornar utonil

PEARL HARBOR. — Z rusilca Walker sta tekom pomorskih vaj dva mornarja padla v morje. Enega so rešili, drugi je utonil. Mornar, ki je utonil, se je pisal Lary E. Carpenter.

Miss Anderson poje vojakom v Koreji

SEOUL, Koreja. Marian Anderson, znana kontra-altistka, ki je črnkega plemena, je dospela v Korejo, kjer bo pela ameriškim vojakom.

IZ ŽIVLJENA ELIZABETE II. — To so štiri slike iz življenja mlade angleške kraljice. Zgoraj na levi jo vidimo v starosti enega leta, tedaj je bila še samo princesa in šele kot tretja na vrsti za nasledstvo. Na desni jo vidimo že kot kraljico. Slika na levi spodaj je bila posneta o Božiču 1952, ko je Elizabeta govorila svojim narodom preko radija, na desni pa je kot 16-letna v vojaški uniformi med zadnjo vojno.

Osem dni pri jugoslovanskem predsedniku Titu

Francoski časnikar Jean Mistler je na poziv jugoslovanske komunistične vlade kot njen gost šel v Jugoslavijo in opisal to potovanje v svojem listu "L'Aurore". Potopis je na splošno pisan v slavo Tita in njegovega režima. Poročilo je vse polno podatkov in trditvev, kakršne daje uradna vladna časopisna agencija v Jugoslaviji. Besedilo je bogato opremljeno s slikami, kakršne širi komunistični jugoslov. dopisni urad. — Vendar je nekaj zanimivosti. Takole opisuje v prvem članku carinarnico na zemunskem letališču:

"Levo in desno od zvočnika sem videl dve sliki. Slika Titovo, ki jo vidiš povsodi, in drugo sliko, ki jo bolj redko zapaziš. To je mala, trikotna glava z globokimi očmi, slika Ljenina. Beograd je prekinil z Moskvo, Stalinove slike so izginile, toda uraden nauk te države je ostal

marksizem - ljeninizem. . . Francoski časnikar popisuje beograjsko občinstvo na največji, Knez Mihajlovi ulici in pravi:

"Moški in ženske so čisto, pa zelo skromno, skoraj siromašno oblačeni. Mnogo mladih ljudi je brez kravate in redko nosijo hlače in suknjič iste barve. — Ženske so brez rdečila na ustnicah, brez lepil. . . So velike, vitke, krepke in ne bi mogel trditi, da ne žele biti privlačne. Ali si lepotil ne žele ali jih nimajo? Poglejmo izložbe.

V njih in tistih neštevilnih predmetov, ki krase izložbe v Parizu. Tam je kar nametano vse vprek: oblačilno blago, kosi usnja ni drugo. Nikjer ni nakitja, zelo malo dišečih voda in nobene trgovine s stvarmi, ki jih uporabljajo ženske, da delajo vtis brhkosti in lepote ali luksusa.

Ves teden nisem videl v Beogradu več kot dva ali tri fotografске aparate boljše znamke. Pa še te sem videl v tistih trgovinah, kjer prodajajo stvari uničene prejšnje buržuazije, njihov nakit, njihove umetnostne predmete, slike, porcelan in slično.

Zelo malo je bicikljev, avtomobilov skoraj ni, velike kavarnice so, toda brez godbe, imajo tri dobre hotele, ki imajo vse buržujske udobnosti, toda te hotele obiskujejo skoro izključno le tuji. Je tam ena sama luksuzna restavracija, toda — našel sem okna zagrnjena. Reklji so mi, da je restavracija včeraj bankrotirala. Napotili so me v neki bar, češ da tam igra godba in da pojo med večerjo. Pa sem tudi tam našel zaprta vrata in nisem mogel niti zvedeti, ali je tudi ta bar bankrotiral ali pa ga je morda policija zaprla, kot nevarno gnezdo. . ."

V drugem članku piše o uredbi, ki dovoljuje likvidacijo kolhozov in pravi:

"Ta novica je povzročila povsod vseh pravo eksplozijo radosti. Kmetje so jo proslavili s plesom in pesmijo. Komunisti seveda čisto drugače. Večina tistih, ki so uradniki po kolhozih, so se zbal, da bodo izgubili svoja mesta, če se bodo kolhozi razšli, — drugi so smatrali, da ta sprememba pomeni opustitev komunističnega nauka."

Pod naslovom "Precej nizka raven življenja" piše: "Lestvica plač gre od 5,000 do 22,000 dinarjev. Cene hranil so kakih 30 odstotkov nižje kot v Franciji, razen kruha, ki je dražji. Toda vsi tvorniški izdelki so 20 d o30 odstotkov dražji. — Kupna moč ne samo delavstva, ampak tudi uradništva, je velično nižja in slabša kot med Angleži in Francozi. V mestu se morejo družine vzdrževati le tako, da vsi člani delajo. Najemnine so zelo nizke. Po dve ali tri osebe stanujejo v vsaki sobi."

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Poroka—

Mr. in Mrs. Frank Tomazic z 8804 Vineyard Ave., naznanjata poroko svoje hčerke Marian Alice z George J. Cole, sinom Mrs. Stelle Glasser, v soboto 6. junija ob 9. uri dopoldne v cerkvi sv. Lovrenca. Bil srečno!

Graduacija—

Miss Marian Pesec, 18911 Locherie Ave., bo v petek zvečer graduirala v Villa Angela. Slovesnost bo v Severance Hall. — Čestitamo!

Miss Bukovnik graduirala—

Miss Nancy Carole Bukovnik, 18309 Schenley Ave., pa bo graduirala iz Hathaway - Brown School v Shaker Heights. Ves čas šolanja je kazala posebno zanimanje in talent za umetnost. Nedavno je zbrala nekaj svojih umetniških del ter jih poslala v Monticello College v Alton, Ill., za oceno ter je ob enem prosila za sprejem v to šolo. — Vodstvo šole jo je obvestilo, da jo sprejme ter ji je hkrati nazkazalo dveletno šolnino Fine Arts Scholarship v znesku 1000 dolarjev. Nancy je hčerka Mr. in Mrs. John Bukovnik, ki lastujeta znani fotografski atelje na 762 E. 185 St. Naše čestitke.

Na obisk v Jugoslavijo—

Snoči so se podali proti New Yorku, kjer se danes vkrcajo na parnike Queen Elizabeth in Liberterte sledeči rojaki: Na Queen Elizabeth: Anton Škrabec in Josephine Škrabec, Angela Vidigoj, Alma M. Milic z hčerko Dona Milic, Frances Zgonc z sinom Frank Zgonc, Karol Bojc z ženo Marijo Bojc, John in Frances Novak, Vlasta M. Amigoni, Mary Mullec, Feni Kovačić, Mary Zgonc, Mary Aussec, Frances Istenich, Antonia Svetek, Terezija Prpovic, Marie Winters. Tej skupini se pridružio v New Yorku še Jennie Sedmak iz Conneaut, O., Tom Babich, Dora Babich, Emilia Chernelich, Vencel in Gabriela Benko iz Milwaukee, Wis., in Anton Selak iz Girard, Ohio.

Na parniku Liberterte potujejo članice Slovenske ženske zveze: Josephine Misich, Alice L. Železnik, Frances Lindič, Mary Hrovat, Angela Perko, Fannie Brezovar, Alojzija Strajnar, Albina Novak, Mary Mljač, Louise Zupančič, Louis Kastelic, Agnes Vrček, Antonia Kastelic, Agnes Zagorc, Mary Zabukovec, Frank Ban, in Frances Salmich. V New Yorku se njim pridružio še Helen Kogovšek in Mary Gabrovšek iz Girard, Ohio, Ursula Pierce iz North Braddock, Pa., Anton Zornik iz Herminie, Pa.

Z letalom sta se v nedeljo odpeljala Anton Godler in Anton Logar. Vse potrebno za potovanje je vsem potnikom uredila tvrdka Kollander. Clevelandske potnike spremlja do New Yorka in na parnike Mr. Kollander. Srečno!

Slov. graduantinje Notre Dame akademije

CLEVELAND. — Šestnajst slovenskih mladenk, ki so leta 1949 graduirale iz osmega razreda šole sv. Vida, bo nočjo zopet graduiralo in sicer to pot iz Notre Dame akademije. Graduacija bo nočjo ob 8:15 v Cleveland Public Auditorium Music Hall.

Med temi so sledeče: Madeleine Grdina, hčerka Mr. in Mrs. Frank Grdina, 1062 Addison Rd. Ona bo nadaljevala študije na Notre Dame kolegiju.

potovanje, dosti razvedrila v starem kraju in zdrav povratek!

Iz raznih naselbin

JOLIET, Ill. — Včeraj je dobila gdč. Marija Lavrič iz Chicaga, Ill., hčerka Mr. in Mrs. Pave Lavrič, 2030 West 23rd St. "bachelor of science degree" na College of St. Francis. Diplomati jo izročil Most Rev. Martin D. McNamara, škof v Jolietu. Graduatinja je članica Marijine družbe in raznih drugih organizacij. Gdč. Marija Lavrič se je pred komunisti umaknila iz Ljubljane in končala slovensko gimnazijo v taborišču na Koroškem, od koder je nato odšla v Ameriko. Priserčne čestitke!

Razkošna vila za nadproletarca Thoreza

PARIZ. — Francoska komunistična partija je kupila in popolnoma prenovila razkošno vilo v Bazainville v bližini Pariza, za katero je plačala 30,000,000 frankov (\$85,000). Vilo je kupila partija za svojega poglavarja in tovariša Maurice Thoreza. — Komun. tovariš torej prija udobje in luksus "reakcionarnih" kapitalistov! — Udarništvo, stahanovstvo in podobno je samo za ljudske množice, ne pa za rdečo aristokracijo! Ured.)

Bus se zvrnil v reko

TOWSON, Md. — Na ozki poti je zdrsnil neki šolski avtobus ter se prevrnil v naraslo reko Patasco River. Na busu je bilo 23 otrok, ki so se vsi rešili.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je včeraj v novi manifestaciji osebne vodstva pregovoril republikanske senatorje, da so umaknili svoj zakonodajni predlog, da se ukine ameriška denarna pomoč Združenim narodom, če bi bila rdeča Kitajska sprejeta v to organizacijo.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je včeraj ukazal ustanovitev odbora za preiskovanje lojalnosti onih uslužbencev organizacij Združenih narodov, ki so ameriški državljani.

NEW YORK. — Zakonca Rosenberg, obsojena "atomska" vohuna, ki imata umreti na električnem stolu v 16 dneh, še vedno nočeta priznati svoje krivde ter izdati podrobnosti špionaže, s čemer bi si rešila življenje.

WASHINGTON. — Tukaj je zavladalo veliko ojašanje radi izjave koroškega predsednika Syngman Rhee-a, ki je rekel, da bo sodeloval z Združenimi državami za vsako ceno.

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 109 Wed., June 3, 1953

Moraliziranje

Najbolj nevhvalna naloga vsakega člankarja je moraliziranje, to je nekako poučevanje v lepih čednostih. Nihče rad ne posluša kakih takih nauk in navodil. Pri vzgoji, v politiki, gospodarstvu, pri kulturnem delu in celo pri cerkvenih pridigah ljudje kaj radi odklanjajo "dobre nauke." Slovenci glede tega gotovo nismo nič boljši kot so drugi narodi. Kljub temu odporu pa bi si dovolili nekoliko moraliziranja ob dveh dogodkih.

Ko se je nemški kancler dr. K. Adenauer vrnil iz obiska v Ameriki, se je z njimi razgovarjal Kurt Lachmann, dopisnik ameriškega magazina "U. S. News and World Report." Tekom razgovora se je nemški kancler izjavil, da mu je med drugimi reči v Ameriki posebno ugajalo, kar je doživel ob priliki svojega nastopa pred senatnim odborom za zunanje zadeve v Washingtonu. Tu so mu senatorji postavili dolgo vrsto raznih vprašanj, toda niti iz stavljenih vprašanj, niti kasneje iz razgovora ni mogel nemški kancler razbrati, kdo je demokrat, kdo republikanec, vsi so namreč stavili vprašanja in debatirali brez ozira na strankarsko pripadnost le s splošno objektivnega stališča.

Ko je bil nato nemški kancler v San Francisco, so ga na televiziji mladi dijaki spraševali o političnih zadevah. Ravnatelj mu je zagotovil, da dijaki niso bili prej nato nič posebej pripravljeni in da se jim ni prav nič namignilo, kaj naj vprašajo. Vsa izvedba na televiziji in vsa vprašanja mladih ljudi so pokazala toliko zrelost dijakov, da se je nemški kancler čudil.

Neka žena v Nemčiji mu je pisala, tako pripoveduje dr. K. Adenauer, naj bi se v nemških šolah vpeljala več državljanjskega pouka. "Mislim sem o tem," je pravil dopisniku nemški kancler, "toda v Nemčiji še nismo prišli tako daleč, da bi se v šolah mogla podajati državljanjska vzgoja popolnoma objektivno, očim se v Ameriki ta vrši objektivno brez strankarskega obeležja."

Pred nekaj dnevi sem pa gledal v televiziji drug razgovor. Radijski napovedovalec je stavil generalu Marshallu, ki je odhajal kot zastopnik našega predsednika v London na svečanosti ob priliki kronanja angleške kraljice. Končno je napovedovalec stavil smeje še eno vprašanje: "Gospod general, ali bi mogli še kaj povedati ameriški mladini?"

Marshall se je nekoliko zamislil in nato smeje odgovoril: "Meni se zdi, da mora naša mladina računati z dejstvi, ne pa s čustvi."

Ob teh dveh razgovorih sem nehoti primerjal našo slovensko politično zrelost že v stari domovini in pa tudi tu v Ameriki. Če bi se mi Slovenci primerjali v tem oziru z Amerikanci, bi morali žal še z večjim povdankom priznati kot je nemški kancler, da pri nas še nismo tako daleč...

Da ne govorim o komunistih in njih sopotnikih. Povsod in ob vsaki priliki bruhne na dan strast, politična strast, ki ubija dobro ime svojih nasprotnikov z lažjo in ki je pomorila na deset tisočev svojih bratov.

Čustvo, strast, strankarstvo, nezrele krivične sodbe o ljudeh, ki so drugačne prepričanja, so kaj pogosto značilne za naše javno življenje.

Res smo Slovani bolj čustveni ljudje, toda enega se zdi nam pa vendar zelo primanjkuje: To je tiste narodne zavesti, ki druzi vse v eno družinsko razmerje, kjer je strankarstvo za narodnostjo drugotnega pomena.

Tu in tam še danes čujemo n. pr. ostre obsodbe o delovanju in pisanju katoliškega ideologa škofa dr. Mahniča. Morda mlad inteligent ni prebral niti ene njegove knjige, pa vendar obsoja njegovo pisanje in delo. Mahniča so kaj pogosto slikali kot človeka, ki je bil nasprotnik slovenskega nacionalizma, narodne zavesti, in vendar je dr. Mahnič prvi med vsemi slovenskimi javnimi delavci postavil načelno zahtevo po samoodločbi slovenskega naroda in to takrat, ko to ni bilo lahko. Že dvajset let pred ameriškim Wilsonom je dr. Mahnič zagovarjal načelo samoodločbe za slovenski narod in vendar ga je nasprotna stran proglašala za sovražnika slovenske narodne misli.

V naši politični zgodovini tako v Avstriji kot v Jugoslaviji so tisti, ki so se vezali proti ogromni večini in volji slovenskega naroda z Nemci ali Velesrbi proglašali katoličane kot protinarodne elemente.

Marshallova opomba, naj bi mladina gradila svoje sodbe na dejstvih in ne na čustvih, ne velja le za ameriško mladino in tudi ne samo za mladino. Če hoče kdo pravilno presojati našo zgodovino, mora študirati dejstva, ne pa propagandno literaturo. Z nezrelimi sodbami in nepremišljenimi obsodbami razkrajamo slovensko skupnost in enotnost ter otežujemo skupno borbo proti komunizmu.

BESEDA IZ NARODA

Kako se enkrat zine in dvakrat - trikrat zlaže!

Duluth, Minn. — Za vsak poklic je treba gotovega znanja. Brez znanja ni nič. Tudi "odlični dopisnik" chikaške Prosvete Janez Lokar se zaveda tega pravila. Sicer sem že poudaril, da se z njim ne bom ukvarjal več. Da stopam nazaj preko tega sklepa, je seveda vzrok "resnicoljubna" Lokarjeva rovtarska taktika dopisovanja in poročanja "resnicoljubnemu" listu Prosveta. Lokar pa Prosveta sta oba enako "resnicoljubna"! In še kako! Bom skušal malce pokazati, kako oba svojim čitateljem "resnico" prodajata. Le berite, študirajte in sodite!

Prišla je dolgo pričakovana pomlad, o kateri se ošiveli starčki pojo: "... dočakal bi jo rad..." I menda ja, kdo pa rad ne živi? Komu se pa s tega sveta kam mudi?

Pomladi narava oživi. Po poljih in tratih zelenjad odganja in poganja. Vse hoče živeti — vse hoče na sonce. Med dobrim rastlinstvom odganja tudi osat in plevel. Tega je navadno največ. Izpod Lokarjevega peresa in za dobro mero in nameček iz uredniških "kavs mašin" na Lawndale pa poganja v kolone njihovega "resnicoljubnega" glasila njihova "resnica," ki jo pošteni slovarji imenujejo z njenim praviim imenom LAŽ!

Vse teče, kakor bi bilo z lojem namazano po znanem komunističnem geslu: Laži in obreknij naprej in naprej, nekaj bo že obtičalo in nekaj Janezov je vedno na svetu, katerim lahko tudi laž prodaja za čisto zlato. Lokar si je osvojil to pravilo in se po njem ravna.

Dne 13. maja je zapisal o neki nameravani proslavi narodne jednote tako le:

"Ta slavnost je velikega pomena za ameriške Slovence in ves slovenski narod... Vedno je bila na strani našega teptanega naroda, dokler ni uspel si postaviti svojo lastno demokratično (!) republiko v okviru nove Jugoslavije..."

Zapisal je možiček dva stavka, v njih pa povedal tri laži! Vsi ameriški Slovenci niso pri njegovi jednoti, kajti velik del naroda zavrača radikalno ideologijo Marksovega socializma in komunizma, za katerega se njegova jednota s svojim glasilom kaj močno zanima in ogreva. Druga laž je, da bi bil to res bogvekakšen pomen za ves slovenski narod. Le kakšen? Tretje laž je, ki jo je Lokar kaj korajžno zapisal, da si je naš tepčani narod postavil "demokratično republiko" v okviru nove Jugoslavije! Ali more Lokar, ali pa kdo drugi dokazati, da so si sedanjo Titovo komunistično Jugoslavijo postavili jugoslovanski narodi? Povejte, kedaj je kdo jugoslovanske narode vprašal, če hočejo tako "demokratično" Titovo Jugoslavijo? Le za kake zapopane Janeze misli Lokar, da piše, ko objavlja take laži? Dva stavka, pa tri laži! A package of lies! Ako ima moč kaj poštenega čuta v sebi, naj to popravi. Javno lagati tudi za kakega Titovega sopotnika ni lepo!

Dne 18. maja pa "resnicoljub" Lokar stopi na leco v Prosveti in bere levite uredništva A.D. in ga obdoli, da kuje moje dopise. Tudi v tem laže! Mojih dopisov ne pišejo, niti ne kujejo v uredništvu A.D. Morda Lokar in njegovi kolegi, ki mu prepisavajo dopise na Lawndale, so morda toliko naivni, da bodo s takimi namigavanji izsilili, da se bom podpisal s polnim imenom. Pod resnico se podpisati ni nič nečestnega, ampak tega veselja za enkrat še ne privoščim in Lokarju, ne društvu Titovim sopotnikom v Ameriki. Na mesto, da se radi

tega slepo zaletujejo v zid, naj rajši dokažejo, kar jih jaz vprašujem! Zato gre, kaj je v zadevi resnica, zakaj jih jaz Andrejček prijemljem. Ali za to, ker resnico pišejo, ali zato ker lažejo in zavajajo? Na to odgovorite, če je vam kaj za resnico in pa če jo morete dokazati. Kaj in kdo je Andrejček je postranskega pomena — to ni nobena važnost! Važno pa je, če kdo zapiše preprosto laž, pa skuša isto, dobro vedo, da je laž, prodati drugim za resnico! To je pa podlost in zloba! To odkrivati je pa dolžnost vsakega, ki mu je kaj za resnico!

Lokar klobasa v dopisu z 18. maja, kako je bilo nekoč med nami ameriški Slovenci in pravi: "... ko še nismo bili take kulturni, da bi znali dovolj objektivno pisati o kaki stvarni kritiki..." — Lokar tega niti danes ne zna, kakor tudi ne ostali Titovi sopotniki v Ameriki! Njihovi dopisi so temu najboljši dokaz! Enega samega stavka ne za zapisati, da bi se zraven ne zlagal. In tak cepec, oprostite, naj koga objektivnosti uči?

In Lokarjeva (ali onega, ki mu je dopis prekavsal) logika! Zakar se v enem stavku zavzame, v drugem samega sebe pobije. V enem stavku zapiše, da ne bodo zagovarjali fašizma in belogardizma. Kdo jih pa vendar prosil, da naj to delajo? Kaj se pa Lokarju vendar sanja v tem stavku? Potem pa mož zapiše v naslednjem stavku: "Sploh je naša stara navada, da obsojamo vse zločine." V tem stavku se pa Lokar zopet debelo zlaže. On, Prosveta in vsi ostali Titovi sopotniki niso do danes še enkrat z eno besedo obsojali zločinov, ki so jih izvršili komunisti pod Titom nad slovenskimi ljudmi doma. Zraven pa hinavsko zakremži svoj obraz in pravi, da je njihova stara navada, da obsojajo vse zločine! Čudno, da se ni Lokar pri tem v lastni jezik ugriznil! V besedah samih se je.

Potem pa nas Lokar "ošacuje" naprej, kakor nadzornik pri nebeških vratih. Pravi, da nismo več dobri kristjani in da se malo držimo Kristusovega nauka. Zato on nas ne more prištevati med poštene ljudi. Tukaj joka nad nami, da nismo dobri kristjani. Malo naprej pa zapiše ponosno o samem sebi in svojih sopotnikih, da so se v Ameriki otreli klečepazenja pred cerkveno gospodo... notnaje biti pod vatiškansko marelo, itd. Nad nami se jokajo, da nismo dobri kristjani, sami se pa postavljajo, da so se tega otreli. Kakšna logika je pa to? Lokarjeva! Brez repa in glave!

Taki ptiči so Lokar in ostali Titovi sopotniki med nami! Andrejček jih pozna, ne samo iz zadnjih časov, ampak že dolgo in ve, da se z njimi resno in stvarno razpravljati ne da. Mižati, ko ti pred nosom laži prodajajo, pa tudi ni prav. Zato Andrejček od časa do časa pometa njihove smeti nazaj pred njihov prag, prek katerega jih mečejo v javnost. Naj sami stopajo preko njih!

Andrejček.

Oltarno društvo pri Sv. Lovrencu

Cleveland, O. — Odpele smo Mariji majniške pesmice, odpele šmarnice, obljubile smo ji ostati zveste in jo zagotovile, da bomo udano častile njenega sina v Najsv. zakramentu.

V četrtek, na praznik sv. Rešnjega Telesa, med 9. sv. mašo ima Zveza oltarnih društev skupno sv. obhajilo v cerkvi sv.

Pavla na E. 40. St. in Euclid Ave. Upam, da ne bo nobene manjkalo.

V župniji sv. Lovrenca bomo praznik sv. Rešnjega Telesa posebno slovesno obhajali v nedeljo 7. junija. Članice Društva sv. Rešnjega Telesa imamo ob 6. uri skupno sv. obhajilo, nato pa se udeležimo procesije.

Mesečno molitev imamo v petek 5. junija ob 7. uri zvečer. Pridite polnoštevilno!

Apolonija Kic.

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeli

Cleveland, O. — Članice Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeli so vabljene k skupnemu obhajilu v nedeljo med 9. sv. mašo, popoldne ob dveh pa k uri molitve. Po cerkveni pobožnosti bo važna seja.

Kot je znano, bo prvo nedeljo v oktobru sprejem novih članic. Gotovo je še dosti dobrih žena, ki niso članice organizacije, ki bi pa lahko z nami skupaj hvalili Jezusa. Pridobimo jih, da stopijo v naše društvo. Vse verne Slovence rojakinje so vabljene. Starost zahteva svoje. Letos nam je vzela sedem članic. Stare članice umirajo, treba je torej novega dotoka. Nekatere izmed umrlih so bile še mlade. Naj uživajo v nebesih svoje plačilo.

V četrtek na praznik sv. Rešnjega Telesa imajo Skupna oltarna društva v cerkvi sv. Pavla na E. 40. St. in Euclid Ave. skupno sv. obhajilo med 9. sv. mašo. Vse članice prav lepo vabljenje!

Mary Izanec.

Odšla je v večnost

Cleveland, O. — Pretekli petek smo pokopali Mrs. Jennie Samich, članico Društva Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ. Bila je globokoverna, dobra žena. Vdana v voljo božjo je prenašala dolgo bolezen, iskala in našla je tolažbo v sv. obhajilu.

Kako priljubljena je bila, je pokazalo zadnje slovo od nje. Pogrebne obrede so opravili trije duhovniki, razen njih so še trije molili v cerkvi. Številni prijatelji in znanci so okrasili krsto z venci in rajnico spremili k zadnjemu počitku. Ob odprtem grobu se je poslovil od umrle č. g. Čelesnik, ki je prišel iz Barbertona, O., da osebno izkaže svoje spoštovanje in ljubezen do pokojne Mrs. Jennie, ki je bila vse življenje zvesta Bogu in cerkvi. Počivaj v miru, blaga Jennie, duša pa naj uživa zasluženo plačilo pri Stvarniku.

J. Ovsenek.

Vzhodni in Zahodni Berlin

Priti iz vzhodnega Berlina v zahodni ni posebno težko. To dokazuje tudi naraščanje števila beguncev, ki jih je od dne do dne več. Mnogo težje pa je priti iz zahodnega v vzhodni Berlin. Vsi Berlinčani, ki se hočejo obrniti ali ostriti v vzhodni brivnici, morajo imeti osebno legitimacijo in živilsko nakaznico. Isto velja za ljudi, ki prihajajo iz zahodnega Berlina z naročilom h kakemu krojaču, mizarju ali mesarju. Vse blago, s katerim obrtniki v vzhodnem Berlinu postrežejo odjemalcem, je namreč racionirano in ga ne smejo dati prebivalcem zahodnega Berlina. Nedavno je vzhodnoberlinska policija priredila racijo po brivnicah, iz katerih je napodila mnoge ljudi z napol obrtiti bradami, ker so bili prišli iz zahodnega Berlina.

— Brazilija je edina država v Južni Ameriki, kjer govore portugalski jezik, v vseh ostalih državah govore špansko. To je pa tudi čisto naravno, ker je edino Brazilija pripadala Portugalski, vse ostale dežele Južne Amerike so bile pa španska posest.

GORISKE VESTI

Komunisti snubijo Slovence volilce

V Gorici in po vaseh so se pojavili dvojezični lepaki italijanske kominformistične stranke. Poleg tega so še po slovenskih vaseh razni govorniki v italijanskem in slov. jeziku snubili slovenske volilce, naj na prihodnjih volitvah oddajo svoj glas za komunistično partijo! Pri tem seveda niso pozabili trkati na narodni čut in zagotavljati veliko ljubezen in zanimanje partije do slovenske manjšine. Res je, da so se izmed vseh strank do sedaj spomnili Slovencev le kominformisti in šli med nje delat propagando. To pa nikakor ne pomeni, da so vsled tega boljši nego drugi, le bolj brezobzirni so. Slovenci jim ne bodo nasledili, ker dobro vedo, da tudi oni sedaj danih obljub ne bodo izpolnili. Vsa volilna propaganda je bila v minulnem tednu precej klavrna. Brez dvoma vse stranke čakajo in se pripravljajo na zadnji te den pred volitvami, ko bo vsaka hotela doseči največ uspeha.

Prvo sveto obhajilo v Gorici
Na praznik Kristusovega vnebohoda je lepo število slovenskih otrok pristopilo v cerkvi Sv. Ignacija prvič k angelski mizi. Otroški zbor jim je med sveto daritvijo lepo pel. Po maši so bili vsi pogoščeni v slov. šoli, nakar so imeli popoldne lepo akademijo v Marijinem domu, katero so jim pripravili otroci iz Slovenskega sirotišča. Na sporedu so bile ljubke deklamacije, petje in dva lepa prizora. Take nastope si vsi želimo videti še ob kaki drugi priliki.

Tekma iz krščanskega nauka v Gorici

Dne 18. maja so odličnjaki petega razreda vseh naših ljudskih šol imeli tekme v krščanskem nauku. Po pismeni nalogi, ki so jo najboljšje spisali otroci iz Štandreža, Dola in Sovodenj je prišlo na vrsto spraševanje. V tej tekmi je zmagalo pet šolarjev, izmed katerih se je najboljšje odrezal deček iz Štandreža. Sledil je še film "Ples slonov."

Števerjan

Na Vnebohodu so nam cerkveni pevci iz Jamelj, Pevme in Števerjana pripravili lep pevski nastop. Vse pesmi lepo podane, še posebno pesem "Oj planine," ki jo je zapel pevski zbor. Osrednja točka nastopa je bila spevoigra "Za srce in denar," katero so pevci iz Jamelj prav lepo podajali. Po končani prireditvi je še dolgo odmevala slovenska pesem raz briškega griča in govorila ljudem o navdušenju naše mladine.

Zabnice

Tudi tu, kjer živimo na meji dveh svetov, ni še umrla slovenska beseda. To so nam pokazale v nedeljo 3. maja naše deklice, ki so pod vodstvom čč. šolskih sester priredile ljubko akademijo. Nastopile so z več igrami, deklamacijami in petjem. Za svoje res dobro podajanje zaslužijo vso pohvalo in priznanje. Upajmo, da nas bodo kmalu spet razveselile s podobnimi prireditvami.

Rim noče povečanja obmejnega trgovine

Kakor smo že poročali so se

zastopniki goriških in videmskih trgovskih zbornic z zastopniki jugoslovanske trgovske zbornice dogovorili za povišanje obmejnega trgovskega prometa. Dosežen sporazum bi stopil v veljavo, ko bi ga potrdili rimska in beograjska vlada. Italijanska vlada pa je te dni dala navodila trgovski zbornici v Gorici, da naj namesto povišanja še zmanjša na minimum blagovno izmanjavo s Slovenskim Primorjem. Rimska vlada baje sodi, da ta izmenjava ni samo trgovskega značaja, ampak predvsem političnega in da bi lahko škodovala italijanski argumentaciji pri reševanju spornih vprašanj z Jugoslavijo.

Knjiga o Titu prepovedana v Italiji

Tajništvo predsedstva vlade je sporočilo založniškemu podjetju Mondadori, naj odloži izdajo Dedijerove knjige o življenju maršala Tita, ker "trenutno še ni primerno, da bi v Italiji objavili knjigo, ki ugodno govori o voditelju jugoslovanske države." Iz istih razlogov je italijanska revija "Epoca" prenehala priobčevati odlomke iz te knjige. Namesto tega pa je začela objavljati življenje in trpljenje kardinala Stepinca.

Iz Slovenske Benečije

Plačevanje denarnih kazni za vsako izgovorjeno slovensko besedo postaja splošna vzgojna metoda na šolah v Benečiji. Pred kratkim smo poročali, da so uvedli, te globe med učenci zidarskega in mizarskega tečaja v St. Petru Slovenov, sedaj pa moramo poročati, da se je ta plemeniti dokaz italijanske strpnosti do slovenske manjšine, razširil in močno utrdil tudi po drugih krajih. Tako morajo učenci s Črnega vrha, Topolovega in Platca in še celo iz samega Trčmuna, rojstne vasice velikega borca za slovensko stvar msgr. Trinka, plačevati svojim učiteljem globe za vsako izgovorjeno slovensko besedo. Prizadeti starši so se radi teh krivic že večkrat pritožili pri pristojnih oblasteh, toda uspeh je bil ravno nasproten. Ko so tako italijanske oblasti zvedele za raznarodovalno delo svojih učiteljev, so jih še odklovale, mesto da bi jih opozorile na vnebovpjičo krivico, ki jo prizadevajo ubogim slovenskim otrokom v Benečiji. Kam naj se potem še Slovenci pritožijo?

TRŽASKE VESTI

Slovenski šolniki v borbi za pravice slov. šolstva v Trstu

Slovenske šole obstojajo na Tržaškem že osem let. V tem času so se morale vedno boriti z različnimi težavami, ki pa so se neprimerno pomnožile s prihodom novega načelnika Prosvetnega urada ZVU prof. Fadde. V tem šolskem letu komisija za slovenske knjige sploh ni bila imenovana in se tekom 8 mesecev ni tiskal noben učbenik razen enega, ki bi moral iziti že v oktobru. Pozneje je bil ukinjen slovenski inšpektorat in izdana nova uredba za nastavitve. Ta je izšla prvič samo v italijanskim. Te in podobne spremembe so prisilile slovensko šolstvo, da je dne 15. maja predložilo Prosvetnemu uradu spomenico, v kateri opozarjajo na omenjene krivice in prosil, da bi se vsa zadeva ugodno rešila. Uspeh te

(Dalje na 3. strani)

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Razširjanja protestantskega luteranstva v Sloveniji niso bile navedene naredbene naloge. Deželni stanovni so za svobodno lutrovske veroizpovedi zahtevali ves svoj vpliv. Na vseh deželnih zborih se ponavljala zahteva "po učenih, krščanskih pridigarjih, ki jih je treba poklicati v deželo". Seveda so stanovni s temi besedami merili le na lutrovske predikante. Ko je 1. 1556. Ferdinand poklical zastopnike stanov na Dunaj, da mu dovolijo nove davke za vojno proti Turkom, so poslanci pred vsem zahtevali svobodo za luteransko ali augsburško veroizpoved. Ferdinand, ki je bil v velikih denarnih zadregah, si ni znal drugače pomagati, kakor da jim je dovolil prejemati obhajilo pod obema podobama, toda s pogojem, da ne zakrivijo nobenega krivoverstva in tudi pri božji službi nič ne izpremeje. Duša vse protestantske agitacije med plemstvom je bil takrat štajerski deželni glavar Ivan Ungnad. Ker je bil hkrati še vrhovni poveljnik za Štajersko, Koroško, Kranjsko in Hrvaško, imel je po vseh teh deželah velik vpliv, ki ga je zadrževal za razširjanje luteranstva.

Tekstor je imel s tem mogočnim nasprotnikom hude boje in njemu je tudi pripisovati, da je moral Ungnad 1. 1556. odloži dostojanstvo deželnega glavarja in se izseliti na Vitembersko. Poznejša pisma Ungnadova pričajo, da je sam ljubljanskemu škofu pripisoval svoj padeč, in velika srditost do Tekstorja se izraža v njih. Kako neprijetno je še bilo deželni stanovom v tistih časih očitane odpadništva, nam pričajo njihove dolgovozne pritožbe zaradi neke pridige, ki jo je imel škof Tekstor meseca aprila 1. 1555. v Kranju. Opočinjal je ljudstvo, naj ostane zvesto veri svojih očetov in ne posnemaj zgeda "deželanov" (deželnih stanov), ki so odpadli od nje, ker zahtevajo proti cerkvenim zapovedim obhajilo pod obema podobama.

Plemstvo, ki se je bilo prav takrat sešlo na deželnem zboru v Ljubljani, so te odkrite besede hudo zbudile. Izgovarjali so se, da niso odpadniki in zahtevali od škofa, naj jih ne sumniči pred prostim ljudstvom. Toda Tekstor se je skliceval na svojo škofovsko dolžnost. "Kdor si stvari ogleda pri luči, mora skoraj spoznati, da hočejo odpadati." Le preproste ljudi je hotel obvarovati enake nesreče. Tekstorjevo delovanje pa ni merilo le na obrambo katoliške vere proti luteranstvu, izkušal je marveč tudi izboljšati žalostne cerkvene razmere in povzdigniti propadlo šolstvo.

Vsled turških vojsk so cerkve večinoma izgubile svoje dohodke in mnogo šol je moralo prenehati. Dunajsko vseučilišče je popolnoma propadlo. Nekateri strokovni oddelki (fakultete) so prenehali, manjkalo je učiteljev in učencev. Tekstor sam poroča, da je iz bogoslovnega oddelka v dvajsetih letih izšlo komaj 20 duhovnikov. In vendar je bilo edino višje duhovsko izobraževališče v avstrijskih deželah. Tekstor se je na vsi moč trudil, da dvigne to najodličnejšo avstrijsko šolo zopet do prejšnje veljave. Bil je vveličan podpornik profesorjev in dijakov, katerim je rad pomagal z bogatimi darovi. Ustanoviteljem in voditeljem nišjih šol je izprosil letne podpore iz cesarske blagajne; dijake je podpiral z lastnimi sredstvi in s priporočili pri odličnih možeh in skrbel še zlasti, da so se zopet obnovili in uredili zavodi (burze), ustanovljeni njim v

korist. Zato se ni čuditi, da je imel Tekstor velik ugled ne le na dvoru, ampak tudi med učenci in prijatelji umetnosti, ki so ga proslavljali v besedi in pismu.

Največjega pomena za poznejšo katoliško cerkveno reformo pa je bilo Tekstorjevo razmerje do novoustanovljenega jezuitskega reda.

Tekstor se je seznanil z jezuiti na cesarskem dvoru in je spoznal v teh redovnikih sposobne može za preosnovno šolstva, vzgojo duhovskega naraščaja in pospešitev cerkvene reforme. Že leta 1546. se je pogajal z njimi o preosnovi duajnskega bogoslovnega oddelka in ustanovitvi kolegija. Pet let pozneje se je načrt izvršil. Tekstor je bil patron pri snovanju dunajskega kolegija v pomoč, kolikor je mogel. Ko so došli meseca majnika 1551. prvi jezuiti na Dunaj, jih je sprejel pod svojo streho in hranil pri svoji mizi, dokler jim ni preskrbel pravnega stanovanja v zapuščenem dominikanskem samostanu blizu vseučilišča.

Novoustanovljeni kolegij se je tako hitro dvignil, da je štel že 1. 1554. čez 4000 zunanjih učencev. S to preosnovno dunajskega vseučilišča je v zvezi neki načrt za povzdigo šolstva v avstrijskih deželah, ki ga je kralj Ferdinand 1. 1551. predložil deželnim zborom v obravnavo. V njem obozarja kralj, da se šole vsled hudih časov skoraj povsod propadle, opominja poslance mest in trgov, naj se zopet ustanove in naj pošlje vsaka dežela na dunajsko vseučilišče, ki je iznova urejeno, 50 do 60 mladeničev, starih po 15 let, da se s petletnim študijem pripravljajo na duhovniški poklic in tako prepreči veliko pomajnkane dušnih pastirjev.

Poleg dunajskega kolegija je pripisovati Tekstorjevemu prizadevanju še ustanovitev kolegija v Pragi, kjer so jezuitom prepustili dominikanski samostan sv. Klemenca sredi Prage. (Dalje prihodnjič.)

Iz Primorskega

(Nadaljevanje z 2. strani)

spomenice je bil razen v dosegi pravočasnega izplačevanja mesečnih prejemkov, negativni. Komisija za slovenske knjige je bila sicer imenovana, toda niso bili imenovani samo slov. šolniki kot doslej, marveč sta od štirih članov dva Italijana. Prav tako predstavljajo komisijo za prednostne lestvice srednjih šol 3 člani, od katerih je eden Italijan. Šola se bo čez teden dni zaključila in v tem važnem trenutku, ko bi moral o marsičem odločiti okrožni inšpektor, kot predstavnik slovenskega šolstva, omenjenega predstavnika ni.

Nova predilnica

Dne 20. maja so v Trstu otvorili novo predilnico "Sv. Just." Ker nimajo še kvalificiranih delavcev, so pričeli s prvim tečajem za kvalifikacijo. Čim se bodo delavci izurili, bo predilnica redno obratovala in lahko zaposlila do 150 delavcev in delavk. To je za tržaški okraj Zavljje, kjer so zgradili predilnico, velikega pomena. Predilnica je zgrajena po vseh predpisih najmoderneje tehnike in tudi po predpisih higijene, tako da bo delavkam delo v marsičem olajšano.

Vodovod v Brdih

Na Vrhovlju v Brdih so zgradili velik rezervar, ki črpa vodo iz Soče in iz katerega nameravajo speljati vodo po vseh vašeh jugoslovanskih Brd.

"Clevelandska slovenščina"

Cleveland, O. — Gospod Anton Lagoja, svetokriški dopisnik AD (Bridgeport, Conn.), se je 20. maja t. l. spodtaknil, ker v Clevelandu dvorane odpiramo, ne pa otvarjamo. V svojem poročilu o proslavi dvajsetletnice svetokriškega Društva krščanskih mater je namreč v uvodu zapisal naslednje: "Proslava dvajset letnice je bila združena z otvoritvijo naše nove farne dvorane. Clevelandska slovenščina bi tako slavnost imenovala "Odprija." Jaz se s to besedo še vedno ne morem sprijazniti. Ob njej se mi vsiljujejo same nevshečne predstave, kot n. pr. "pordrtija, požrtija" itd. Ostanjmo torej pri besedi otvoritev."

K temu bi rad ugotovil najprej, da je g. Lagoja Clevelandskom podtaknil rabo samostalno oblike odprija. Kolikor je vsaj meni znano, rabijo v zadnjih nekaj letih pri AD namesto hrvaških izposojenk: otvoriti, otvoritev, otvarjanje, otvorjen itd pravilno večinoma lepe slovenske besede: odpreti, odprtje, odpiranje, odprt itd. Oblika "odprtija" ni živa, zato je tudi v najnovejšem Sloven. pravopisu iz leta 1950. ni. In tega se AD drži.

Dne 26. marca drugo leto bo deset let, kar je umrl dr. Anton Breznik, o katerem velja, da je bil doslej najboljši poznavalec našega besednega zaklada. Za besedo otvoriti in njene izpeljanke je ta veliki ljubitelj čistosti našega jezika dognal, da jo je prvi rabil leta 1871. pisatelj Josip Jurčič v ljubljanskem Slovenskem Narodu. Vse dotlej pa se je po slovensko vse samo odpiralo. Dr. B. je podal za to tudi dokaze. Naj nekatere izmed njih navedem "Denes 8. decembra se je v Rimu odprl koncil" (SN 1869, 144.3), "Rudolfova železnica iz Ljubljane v Tržič se je odprla denes" (SN, 1870, 17. dec.), "Odpretje ljubjanske realke bo 15. okt. 1874" (SN, 214.3).

Josip Jurčič je urejeval SN od srede 1871 do svoje smrti 3. maja 1881. Za ta čas je dr. Breznik v svoji razpravi "Jezik naših časnika in pripovednikov" zapisal, da "je bila to najburnejša doba našega časnikaškega jezika." Posebej za Jurčiča pa je proti svoji navadi dal naslednjo hudo izjavo: "Nihče ni delal z njim (t. j. s slovenskim časnikaškim jezikom) toliko poskusov in nihče ga ni tako trdo privijal na srbohrvaščino kot Jurčič."

Prepričan sem, da se bo g. L. na temelju tega laže sprijaznil z resnično slovenskimi besedami: odpreti, odpirati, odprtje, odprt itd. Če se pa že hoče držati "otvoritve" itd, potem mora po načelih slovenskega pravopisa pisati "otvoriti" itd. Tako so nekateri sprva pravilno tudi pisali. N. pr. "Na cvetno nedeljo

se je odpravila šola na koroškem kolodvoru v Mariboru." (SN, 1871, 40.3).

Zaradi "nevšečnih predstav," ki jih ima g. L. ob slovenskih samostanikih z obrazilom-ija, kakor so "odprtija, podrtija, požrtija" itd, pa mu naštejem nekaj drugih te vrste, ki mu bodo pa brezdvomno privabili gotovo samo vshečne predstave, kot so domačija, kmetija, gostija, bogatija, kovačija itd.

***

Dokler slovensko šolstvo zlasti še srednješolsko po prvi svetovni vojski ni bilo čisto poslovenjeno, posebno pa dokler nismo dobili univerzitetne stolice svojega materinega jezika v Ljubljani, je bila skrb za lepoto in čistost našega jezika zaupana v prvi vrsti idealnim posameznikom. Položaj našega jezika pa se je naravnost bistveno izboljšal, ko smo dobili pred nekako dvajsetimi leti nove srednješolske čitanke ali pravilne berila. Tudi čitati, čitanka itd. spadajo v isto vrsto izposojenk, kakor otvoriti itd, samo da je te vpegljal v naš jezik nekaj let prej iz hrvaščine Anton Janežič.

Vsak pravi Slovenec mora biti vesel, če skuša tudi AD kakor tudi drugi sloven. listi hoditi kar se da vstric s sodobnim slovenskim književnim jezikom. Ne dvomim, da je med temi tudi gospod Lagoja.

Janez Sever.

IZ SLOVENIJE

Podatki ljudskega štetja

Dne 31. marca 1953 so meli v Jugoslaviji ljudsko štetje. Po nepopolnih podatkih, ki jih je objavila Borba od 1. maja je imela Jugoslavija ta dan 16,927,275 prebivalcev. Po posameznih republikah se to število razdeli takole:

- Srbija z Vojvodino in Kosmetom 6,983,544 prirastek 7%.
- Hrvatska 3,913,753 prirastek 4.2%.
- Slovenija 1,462,961 prirastek 5.1%.
- Bosna 2,843,486 prirastek 10.8%.
- Makedonija 1,303,906 prirastek 13.1%.
- Črna gora 419,625 prirastek 11.3%.

Navedeni prirastek velja za čas od zadnjega ljudskega štetja, ki je bilo 15. marca 1948. Štetje.

MALI OGLASI

V najem

Imamo veliko opremljeno spalno sobo za v najem za dva priletna ali penzionista. Prost vhod in svojo kuhinjo. Na 958 E. 70 St., spodaj, zadaj. (110)

Posestvo naprodaj

V Genevi na Rt. 20 velika zidana hiša, pripravna za restavracijo, točilnico ali motel. Velika vinska klet. Tudi stanovanje 7 sob. 6 akrov zemlje. Kličite Broker SU 1-4121. (m,w,f-x)

vilo prebivalcev Slovenije se je pomnožilo samo za 71,088, Hrvatske pa za 165,946. Najbolj se je pomnožilo prebivalstvo Makedonije.

V Kranju popravljajo klavnico

Mestna klavnica v Kranju je že precej stara. Lani so jo začeli popravljati in razširjati. Pripovedovali so, da bodo uredili ločeno klavnico za govejo živino.

Ženske dobijo delo

TAYLORS

ima delo za čiščenje za ženske. Oglasite se v Personnel uradu na 5. nadstropju.

WM. TAYLOR SON & CO. (109)

Natakarica

dobi delo v gostilni za delni čas, 3 dni na teden, dobra plača. V starosti med 30 in 40 let. Kličite EN 1-8871 po 4. uri ali se oglasite na 6507 St. Clair Ave. (110)

Ženske dobe delo

Lahko tovarniško delo, od kosa 90c do \$1.75 na uro. Treba znati nekaj angleščine. Vprašajte v sobi 202 — 1200 W. 9th St. (109)

Gospodinja iščejo

Gospodinja in kuharica dobi delo pri starejšemu paru. Stanovanje v hiši, prijeten dom! Mora znati nekoliko angleško. Kličite YE 2-6231. (111)

MALI OGLASI

Išče stanovanje

Starejši moški bi rad 1 ali 2 neopremljenih sob, da bi kuhal zase. Najrajši na vzhodni strani. Kdor ima kaj najpustiti naslov v našem uredništvu. —(110)

Stanovanje iščejo

Tri osebe iščejo 3 ali 4-sobno stanovanje v sentclairski okolici. Kličite zjutraj UT 1-9442. —(110)

Sobe se odda

Štiri neopremljene sobe in kopalnica se odda novoporočencem ali ki se nameravajo poročiti. Za naslov se poizve v uradu lista. (110)

Hiša naprodaj

Hiša za 2 družini na E. 113 St., 5 in 5 sob za vsako družino, 2 nova plinska furneza, 2 nova avtomatična vodna grelca, 2 garaži, zimska okna in mreže, lepa hiša v fari sv. Alojzija blizu St. Clairja. Kličite lastnika MU 1-5456. —(113)

Hiša naprodaj

Pet velikih sob s prizidanim garažom; tri akra zemlje blizu cerkve in transportacije. Morate videti znotraj, da jo lahko cenite. \$14,500. Na 3166 Richmond Road, KE 1-5106. (111)

no, svinjsko klavnico in posebno hladilnico. Ljudje so dela pri mestni klavnici pozdravili, pravi "Ljubljanski dnevnik," zato se pa sedaj čudijo, da že od lanskega decembra vse stoji. Dopisnik ljubljanskega lista se sprašuje, kje je temu vzrok in kdaj mislijo dela končati. — To je tudi eden izmed dokazov prednosti in koristnosti "državnega načrtnega" gospodarstva.

Jugoslavija bo zalagala Peru z vžigalicami

"Ljubl. dnevnik" poroča, da bo tovarna vžigalice "Drava" v Osijeku poslala letos v državo Peru v Južni Ameriki 200 vagonov vžigalic.

Moški dobijo delo

HYDRECO

A DIVISION OF NEW YORK AIR BRAKE CO. Skrbite zdaj za svojo bodočnost. Naša firma raste naprej in je v resnici organizacija za sigurno bodočnost za vas. V 2. in 3. štifih ima sedaj dela na razpolago za

Tool Grinders

Automatic Welders

Turret Lathe

Engine Lathe

Radial Drill

Borematic OPERATORJE

Novo meze od ure. Dobri delovni pogoji. Transportacija na razpolago. Dosti prostora za parkiranje. Kličite KE 1-8800 ali obiščite 1100 E. 222 St. Employment urad odprto med tednom od 8 do 5 (109)

Aeronautical Work

AUTOMATIC OPERATORS

(single and multi spindle)

INSPECTORS

(line and floor)

GRINDERS

(Tool and Production)

TOOL and DIEMAKERS

TOOL ROOM LATHE SPECIALISTS

TURRET LATHE OPERATORS

Družba preskrbi kosilo, kavo, zava rovalnino, bolniško in zdravniško oskrbo. Liberalni sistem počitnic. Visoka plača od ure in poravnane življenjskih potrebščin.

Mora biti pripravljen delati katerikoli štift. 10% bonus za drugi in tretji štift.

Priložni lokal. Dobra transportacija. Radi boste delali pri

Jack & Heintz

17600 BROADWAY

Oglasite se v employment uradu v nedeljo od 10 zj. do 2 pop. Od ponedeljka do petka 8 zj. do 5 pop.

V torek do 9 zj. V soboto do 1 pop. Prosimo, prinesite izkaz U. S. državljanstva (June 1,3,5)

TAPCO

Coit Rd. tovarna

zdej sprejema prošnje

BENCH INSPECTORS FORGE SHOP HEATERS MATERIAL HANDLERS DRILL and TAP OPERATORS

ELECTRICAL INSTRUMENT REPAIRMEN PRECISION GRINDERS MILLING SHAPER SURFACE GRINDERS LATHE HANDS

Morajo biti pripravljeni delati KATERIKOLI štift; dobri delovni pogoji; visoka plača od ure. Prosimo, prinesite izkaz državljanstva.

Employment urad odprto od 8. zj. do 5. pop. dnevno ob sobotah od 8. zj. do 4. pop. ob nedeljah od 8. zj. do 4. pop.

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

12818 COIT RD. (C.T.S. bus št. 36) (112)

183 stanovanj mislijo graditi. Mestni zbor v Ljubljani je sklenil, da bo začel graditi še letos 9 stanovanjskih hiš s 183 stanovanji, da vsaj malo omili silno stanovanjsko stisko. Hiše bodo gradili iz posojila, ki so ga razpisali.

Moški dobijo delo

TAPCO

ZDAJ IZBIRA IZKUŠENE MOSKE ZA

THE TEAM

PIPEFITTERS (1/c)

MILLWRIGHTS (1/c)

TOOLROOM HELP

TURRET LATHE

TOOLMAKERS

ALL TYPES OF GRINDERS

POWERHOUSE MECHANIC

(mora imeti Ohio State Boiler Operators licenco)

Pridružite se TAPCO skupini še DANES

... Prilika za napredovanje

... Dobri delovni pogoji

... Delavske koristi

Employment uradne ure: Ponedeljek do petka: 8 zj. do 5 pop. v soboto od 8 zj. do 4 pop.

Prosimo prinesite izkaz državljanstva

Mora biti pripravljen delati vsak štift

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

23555 Euclid Ave. (C.T.S. Bus 28) (112)

Assemblers

NI POTREBNO NOBENE PREJŠNJE PREIZKUŠNJE

TUDI IZKUŠENI

Metal Finishers

Gas and Arc Welders

Paint Sprayers

Torch Solderers

Trimmers

Morajo biti pripravljeni delati 1. in 2. štift

SPREJEMAMO PROŠNJE

za zgornja dela od moških, katere zanjima delati v produkciji "station wagon in panel truck bodies".

VISOKA PLAČA OD URE DELAVSKE PODPORE

Pokojnina, zavarovalnina, bolniška podpora, plačane počitnice, plačani prazniki.

Oglasite se v našem Employment uradu

Dnevno od 8 do 5 pop. razen nedelje

FISHER BODY (Euclid Plant)

DIVISION OF GENERAL MOTORS CORPORATION

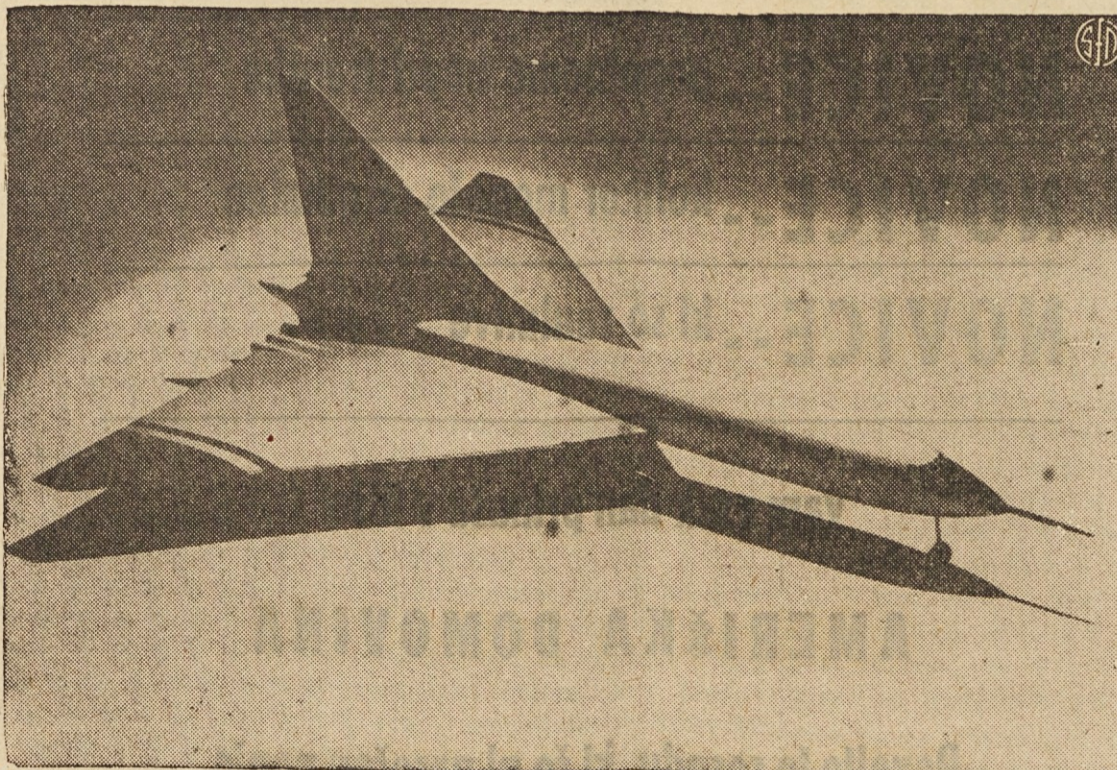
20001 Euclid Ave. Euclid, Ohio (114)

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih oddelkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglasite se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(jun.1,3)

ATOMSKO LETALO BODOČNOSTI — Takole naj bi po sodbi strokovnjakov izgledalo bodoče letalo na atomski pogon čez četrto stoletje. V njem naj bi bilo prostora za 125 potnikov. Letalo bo predvidoma doseglo 900 milj na uro in bo lahko preletelo Atlantik v treh urah in pol.

J. S. BAAR

Golobček

In da Bog tega ni ustvaril zgolj za nemo živinče, ampak tudi za ljudi. Da kmet, ki deteljo seje, kosi, suši in vozi, poklada živini in stavi tako nespametna vprašanja, zasluži, da bi jo tudi jedel. Bog da mu je v trojnem deteljnem listu na enem peclju dal svojo lepo podobo. Celo delavstvo da tako ceni deteljni list, da si ga je zbralo za svoje znamenje.

"Kaj je rekla komisija? Kaj gospod profesor?"

"Kimali so z glavami, smehljali se, malo so me še mučili z definicijami o bitnosti in naravi in končal sem."

Gospod župnik je za dolgo imel snov za pogovore. Holoubek je moral skoraj vso skušnjo dobesedno pred njim ponoviti. K mnogim podrobnostim sta se znova in znova povrnila, toda kaplanu to ni bilo več zoprno, nasprotno, čim dlje, tem rajši in bolj vesel je govoril o tem.

Najbolj se je zabaval gospod župnik, ko je slišal o vprašanjih iz moralke. Profesor Sevič je bil njegov tovariš in se je včasih pripeljal o počitnicah na žegnanje v Markov. Ta je

dal Holoubku rešiti naslednjo prigodo. Vaš gospod župnik ima na skednju kuno. Zasači jo prav tedaj, ko se je lotila njegovih španskih golobov v golobnjaku. Zgrabi puško, sproži, toda obstreljena kuna uteče z golobom k sosedu, kjer pogine. Gospod župnik gre ponjo, toda sosed ne da ne kune ne goloba. Kdo ima prav?"

"Sakra... sakra..." se je razvnel župnik, — "tak primer, težak primer, pa vendar možen. No, Jožko, vam je uspelo streti ta oreh? Kaj? No?"

"Seveda, uspelo, da. Predvsem sem jih tam poučil, da kuna tega ne dela; kjer gnezdi, tam ne hodi na lov in ne ropa."

"Dobro, dobro!"

"—pol ure, eno uro, tudi dve uri daleč od brloga da hodi ropat—"

"Izvrstno!"

"—in dalje, brž ko bi jo enkrat naš gospod zapazil in dobil na muho, bi prav gotovo obležala na mestu, v ognju in se ne bi niti genila, kaj še da bi z golobom prišla preko strehe celo k sosedu"

"Tako ste dejali? — Jožko!?"

"V ognju ste dejali? In v gobcu?"

"Tako, prav tako—"

"Pa oni? No, kaj pa oni na to?"

"Vsi so se smejali, gospod profesor je ponovil z mano poglavje 'de furto', mi obljubil 'eminenter' in naročil vas lepo pozdraviti."

Oba duhovna je hitro vzemirnil drug dogodek, ki sta ga sicer pričakovala, z njim računala, nanj se pripravljala, toda ko je gospod župnik bral v časopisu, je prebledel in roka mu je zatrepetala.

Trešticki župnik je umrl. Gospod župnik je pokleknil, pomolil zanj in glasno in žalostno dejal: "Tak, Janez, ti si svoje prestal. Sedaj Jožka pošljemo v te vice."

Novico je obkrožil z debelo rdečo črto in jo po kosilu pokazal kaplanu; počakal je, da jo prebere, potem pa je resno, z velikim zadoščenjem uprl oči v Jožka in izjavil: "Zdaj si predstavite, da še nimate župniškega izpita." Misli je, da se mu kaplan zahvali, da bo poveljeval njegovo previdnost — toda Holoubek je zapil oči v časopis, sklonil nadenj glavo, kot bi kar najbolj goreče bral, pa črke so mu plesale pred očmi, vrstice so migale in izginjale, pogled se mu je skalil in iz sebe ni mogel spraviti niti besede. Konec! Vsega je konec! Kakor v megli se mu je pred očmi prikazal vrt, dvorišče, župnišče, cerkev, šola, Grbe, ves Markov — proč mora, proč; tokrat gospod župnik gotovo ne popusti, zaman bi se branil. . .

In glej! Tudi gospod župnik je utihnil. Nenadoma je ugasnila v njem vsa prešernost, vsa samozavest, brž se je ovedel: "Toda, Jožka zgubim!" V zadregi se je igral s prtičem, zlagal in razprostiral ga je, segel je po čedri in jo zopet odložil, ogledoval je škatlico z vžigalicami, iskal je mehur za tobak v vseh žepih, čeprav je ležal pred njim na mizi, tako da je celo Katica opazila to zmedenost.

"Kaj neki je naša gospoda zopet izzirilo," si misli in sklepa: "Gotovo so zopet ti Boga prazni časopisi prinesli kakšno vragolijo." Vprašati pa se boji, da ne bi gospod župnik v slabem razpoloženju odšel ven. Zato dalje briše skledice in pladnje, ki jih je pobrala po kosilu na

mizi, vendar pa dela raztreseno. "Torej, Katica, da boste vedeli," se je nenadoma sprostil gospod župnik z raskavim, tresočim glasom, se ustavil, tresočim glasom, se ustavil, zakajljaj in zopet naglo bruhnil: "Stara Trousilka govori resnico, naš Joško nam uide."

"Sveta pomagalka! Česa ne poveste!" je izbuljila oči prese-nečena gospodinja, roke so ji zatrepetale in zdajci ji je — prask! — zdrnil iz rok porcelansati krožnik kakor jegulja in se na tleh razbil v tisoč črepinj. . . .

Oba duhovnika sta se v strahu ozrla v drobce, pri tem pa so vsi trije drug drugega zaslačili, da imajo solzne oči.

IX. Župnik

Ko je kaplan Holoubek neka-ko po dveh mesecih sporočil domov, da je postal župnik in da mora najkasneje čez šest tednov odriniti v Trestice, naj se tedaj Barica pripravi in oče tudi — on da mora z njim, zato ker je v Tresticah posestvo, ki ga mora vanj vpeljati, mu urediti. Saj nekaj časa lahko mamica in brat sama gospodarita doma. Ko je vse to napisal in obljubil, da tudi sam pride domov, da se pogovori z njimi, kaj in kako bo, mu niti na misel ni prišlo, da bo njegovo pismo vsem domačim izdrlo bo-deči trn iz noge, najprej seveda Barici. Njegov mlajši brat se je bližal že tridesetemu letu, zahrepenel je po samostojnosti, poiskal si je golobičico in je začel hrepeneče gruliti. Toda ne-vesta in njeni starši so delali velike preglavice. Vse bi bilo prav, vse jim je pri Holoubko-vih po godu, toda grbasta Barica da bo na posestvu za coko.

Nevarno je zadržati si tako breme okoli vratu, ona lahko oba preživi. Petdeset let bo mor-da odjedala premoženje, dote jima bržkone sploh ne bo vo-lila. Kratko: na to da oni svoje hčerke ne dajo. Mladega Ho-loubka so pikre besede bolele, toda iz svojega kmečkega gledanja je moral priznati, da so opravičene in, kakor skušnja u-či, podprte z gotovimi in sploš-no znanimi primeri, tako da tega staršem svoje neveste ne more šteti nihče v zlo. Opom-nil jih je sicer, da ima brata duhovnika in da bo ta, ko po-stane župnik, vzel Barico goto-vo k sebi za gospodinjo.

"Lari fari! To naj verjame, kdor hoče," se mu je smejal v

obraz bodoči tast, "ko bo prišlo do tega, se Barice niti spom-nil ne bo. Saj vemo, kako to gre," je lokavo dodal in se ki-slo nasmenil. Tedajci pa je, kakor bi ga klicali, priletelo ti-sto pismo in vsi so se na mah oddahnili.

"Dam mu par triletnih žrebic, bodo tam, kamor pride, vedeli, da je kmečki sin," je odločil o-če.

"In ko bi se Barica možila, bi ji tudi moral dati žrebe, ka-ko kravo, ovco," ga je opom-nila mati.

"Seveda bi moral," je priki-mal gospodar, "ti pa se nikar kislo ne drži, ne bomo te okra-dli ne. Jožka in Barice nismo kje na cesti našli, sta tudi na-ša. Prikrajšati ju ne smemo, to bi bil greh."

"Saj nič ne rečem, očka," se je hitro izgovarjal mladi Ho-loubek. "Ančka ne pride k hiši s praznimi rokami, vsem nam bo dobro šlo, le uredite po svo-jem, kakor najbolj znate."

Ko jo torej kaplan Holoubek res prišel iz Markovega domov in je po vrnitvi pripovedoval gospodu župniku, da je oče že bil v Tresticah na ogledih, da sicer ne hvali, ker je župnišče in cerkev kakor pušča, toda pol-ja da so tam pravo veselje. Za 3, 4 leta mu bodo rodila samo zlato. Oče da mu vse priprav-lja, urejuje, da izbira že konje, krave, pripravlja vozove in ku-puje pluge. Njegovo in sestri-no doto da bo v to udaril in še, kar jima bo mamica dala za o-pravo, za prvi začetek. . .

"Glejte, Jožko, glejte," je ki-maje odobral župnik, "to je drugačen začetek nego moj. Jaz sem si kot kaplan prihranil par tisoč, a z njimi se je samo po-kadilo, zginili so, še preden sem si uredil sobe v župnišću, da ni-sem niti vedel kam, in precej-šen dolg sem si moral napriti na hrbet, če sem hotel orati in sejati z lastnimi močmi. Dolgo me je davil in tiščal k tlom, zdaj pa, hvala Bogu, sem se ga že odkrižal. No, kaj pa o lju-deh — o župljanih, seveda — oče ni nič povedal?" je zvedavo in skoraj boječe potipal gospod župnik.

"Ne mnogo. Baje so tam svo-bodomiselni. V gostilni, kjer je prenočeval, je bilo polno časo-pisov, imeli so biljard, pianino in zvečer se je natrlo polno gos-tov. Oče se takoj v začetku ni hotel mednje mešati, niti se ni izdal, kdo je—"

"Lahko ste prepričani, dra-gi Jožko, da v cerkvi in v žup-niji tam ne bo vse tako kakor tu. Začeti morate pomalem, ne smete vsega takoj na glavo po-staviti, samo lepo počasi in pre-udarno delajte, dokler se z žup-ljani medsebojno ne spoznate in se ne sporazumete."

Holoubek je napel ušesa, po-slušal in začel nekaj slutiti. Gos-pod oskrbnik ga je ustavil, i-stotako prihodar, da celo gos-pod asistent. Vsi so se zani-mali zanj, mu čestitali in govorili o Tresticah; poznali so jih, tam so službovali in hvalili so jih kot veselo, bogato gnezdo, spominjali so se nanje s hre-penenjem, v nič pa so devali Markov, ki da je zakoten kraj, pust in ubog. V Tresticah pa so se vrstili plesi, veselice, izle-ti, narodne slavnosti. Ali med to hvalo so kanile Holoubku grenke kaplje. V cerkev da lju-dje tam ne hodijo tako kot tu, in v postu in v zimi mu ne bo

treba v spovednici sedeti do de-setih ali celo do enajstih; tam se bo odpočil.

Ko je bil Holoubek na prise-gi, ga je sam gospod škof sprejel in poljubil in očetovsko objel: "Sin moj, tam vas čaka mnogo dela, veliko zatajevanja, toda ne ustrašite se ničesar, pre-ne-site vsako žrtev in Bog bo bla-

goslovlil vaše delo." Na ordina-riatu pa so mu vsi, tudi čak Souček, odkrito povedali, da so Trestice spravile Holoubkovega prednika v prezgodnji grob. Ko-liko je on tam trpel, kakšne pri-tožbe je moral ordinariat poslu-šati in reševati!

(Dalje prihodnjič)

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskar-na vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0625

Popravimo ogrodja in fenderje na vašem avtomobilu

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave. EN 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO (DR. KERNA)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane \$3.25.

Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izbornoto zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlaj. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-0634

FOTOGRAFOVO VESELJE — Res kraljevski prizor za fotografa. Kraljica Elizabeta II. čaka v "zeleni oblačilnici" buckinghamske palače na fotografiranje.

NOVICE... z vsega sveta

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

PO "ZMAGI" — Oblečeni v obleke pankrfskih vite-zov iz 14. stoletja pijo stari Berlinčani iz ogromnega kame-nitega vrča zmagoslavni napoj "po bitki s sovražnimi sosed-i." Pankgrafi so bili gospodarji in varuhi nemških vas-i, ki so stale na tleh današnjega Berlina.

ZASLUŽITE

2%

NA PRIHRANKIH

... podpirano z 104 leti varnosti in gotovosti pri

Society for Savings

IN THE CITY OF CLEVELAND

127 Public Square

Founded in 1844

Member

Federal Deposit Insurance Corporation

For your VACATION welcome to **CHRISTIANA LODGE**

Slovenian Resort

The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U.S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

DOMINIK and AGNES KRASOVEC

Rt. 1, Box 175

Edwardsburg, Michigan

Phone 9126 F5

DVA

POGREBNA ZAVODA

za

zanesljivo izkušeno sočutno pogrebno postrežbo

po

cen, ki jo SAMI

izberete

pokličite

A GRDINA & SONS

FUNERAL DIRECTORS

1000 East 65th St.

1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953